

«Νομιμοποίηση τῆς Ἐλεύθερης Συμβίωσης» (α')

Ἐνα εἶδος πολιτικοῦ γάμου;

Ἐνα εἶδος τρίτου γάμου;

Μείωση τῆς ἀπόστασης ἀπὸ τὸν **Γάμο;**

Ἐνα βῆμα πρὸς τὸν Γάμο;

Τρίτης κατηγορίας γάμος;

Γάμος χωρὶς στεφάνι;

Παλλακεία;

«Σύμφωνο ἐλεύθερης συμβίωσης»:

Νομιμοποίηση τῆς Ἀνευθυνότητας(*)

Ἄρχιμ. Αὐγουστίνου Γ. Μύρου, Δρ. Θ.

Σὲ μιά πολιτισμένη καὶ εὐνομούμενη κοινωνία θεωρεῖται αὐτονόητο οἱ ὑπεύθυνοι ἄρχοντες τῆς νὰ νομοθετοῦν ὑπὲρ τοῦ ἀγαθοῦ καὶ ἐναντίον τοῦ κακοῦ. Ἡ διαχρονικὰ ἀμετακίνητη αὐτὴ ἀρχὴ ἀνατρέπεται ἐκ βάθρων στὴν περίπτωση τοῦ ἐτοιμαζομένου πρὸς ψήφιση νομοσχεδίου γιὰ τὴν λεγομένη «ἐλεύθερη συμβίωση» [2008].

Τὸ νομοσχέδιο αὐτὸ στὴν οὐσία του δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπὸ μία ὑπεραπλουστευμένη καὶ πρὸς τὸ χεῖρον τείνουσα μορφή τοῦ γνωστοῦ νομοθετήματος γιὰ τὸν πολιτικὸ γάμο, ἐφ' ὅσον ἀντιμετωπίζει τὴν συμβίωση μὲ ἀπόλυτο ἀποκλεισμὸ τοῦ Θεοῦ, ἀρνεῖται τὸν μυστηριακό της χαρακτῆρα, ἀνοίγει τὸν δρόμο γιὰ τὴν νομιμοποίηση τῆς ὁμοφυλοφιλίας καὶ διευκολύνει ἀκόμη περισσότερο τὴν διάλυσή της [τῆς συμβίωσης].

Παρ' ὅλον ὅτι οἱ εἰσηγηταὶ τῆς δηλώνουν ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου θὰ καταστήσῃ ὅσους «συμβιώνουν ἐλεύθερα» περισσότερο ὑπευθύνους, στὴν πραγματικότητα αὐτὸ νομιμοποιεῖ κραυγαλέα τὴν ἀνευθυνότητα (ὁ ὅρος χρησιμοποιεῖται μὲ τὴν συνηθισμένη στὴν ὁμιλουμένη γλῶσσα μας σημασία τῆς ἀσυνειδησίας καὶ ἀναξιοπιστίας, κατὰ Γ. Μπαμπινιώτην).

Εἶναι χαρακτηριστικὸς ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο δημοσιογράφος, ἡ ὁποία τὸ ἀξιολογεῖ «θετικά», ἀπευθύνεται σὲ ὅσους πρόκειται νὰ τὸ ἀξιολογήσουν καὶ ἀναγγέλλει: «*Συνυπογράφοντας δηλαδὴ ἓνα συμβόλαιο μὲ τὸ ἕτερον ἡμισυ δὲν θὰ σᾶς ἐπιβάλλει νὰ φορέσετε βέρα καὶ κυρίως θὰ σᾶς ἐπιτρέψει νὰ δραπετεύσετε ὅποτε ἐσεῖς θελήσετε.*»

Τὸ πιὸ χαρακτηριστικὸ καὶ διακριτικὸ γνώρισμα τῆς «ἐλεύθερης συμβίωσης» εἶναι ἀναμφίβολα ἡ ἀνευθυνότητα. Αὐτὸ δηλώνει πρῶτα

πρῶτα τὸ ἴδιο τὸ ὄνομα τῆς ἰδιόρρυθμης αὐτῆς σχέσης. «Ἐλευθερῶν», γιὰ ὅσους τὴν ἐβάππισαν ἔτσι, σημαίνει συμβίωση ἀπαλλαγμένη ἀπὸ δεσμεύσεις. Καθένας ἀπὸ τοὺς δυὸ πού συμβιώνουν δὲν ἀναλαμβάνει καμμία οὐσιαστικὴ καὶ μόνιμη ὑποχρέωση γιὰ τὸν ἄλλο.

Αὐτὸ τὸ φρόνημα ἐκφράζουν ἀρκετοὶ νέοι τῆς ἐποχῆς μας, οἱ ὁποῖοι συμβιώνουν ἐλεύθερα καὶ ἀναβάλλουν συνεχῶς τὴν σύναψη γάμου μὲ τὸ γνωστὸ ἐπιχείρημα: «Εἶναι νωρὶς νὰ δεσμευθῶ. Θέλω νὰ ζήσω τὴ ζωή μου».

Ἄλλὰ καὶ ἡ φιλοσοφία τοῦ ὑπὸ κατάρτησιν νομοσχεδίου κινεῖται σπὴν ἴδια γραμμῇ. Θεμελιώνεται σπὴν βάση ὅτι οἱ πολῖτες πού θὰ συμβιώνουν ὡς ζεύγη, εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ἀπαλλαχθοῦν ἀπὸ ὅλες τὶς οὐσιαστικὰς δεσμεύσεις μεταξὺ τους καὶ νὰ διατηρήσουν μόνον κάποιες τυπικὰς, ἀλλὰ καὶ αὐτὲς μὲ ἰδιαίτερη χαλαρότητα.

* * *

Εἶναι κοινὰ ἀποδεκτὸ ὅτι ἀνάμεσα στὰ θετικὰ γνωρίσματα, καὶ μάλιστα στὰ κύρια, τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου εἶναι ἡ ὑπευθυνότητα. Ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι ἀπαραίτητα ὑπεύθυνος, ἐπειδὴ εἶναι πλασμένος ἐλεύθερος. Μὲ τὴν κακὴ ὁμως χρῆση τῆς ἐλευθερίας ἡ ὑπευθυνότητα μπορεῖ νὰ μετατραπῇ σὲ ἀνευθυνότητα.

Συστατικὸ γνώρισμα τῆς ἀνευθυνότητος ἀποτελεῖ ἡ ἀποφυγὴ τῶν δεσμεύσεων, ὅπως, ἀντίθετα, συστατικὸ γνώρισμα τῆς ὑπευθυνότητος ἀποτελεῖ ἡ ἀνάληψη τῶν δεσμεύσεων. Ὁ καλὸς καὶ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ὡς ὑπεύθυνο πρόσωπο δεσμεύεται ἀπέναντι στὸ ἄλλο πρόσωπο καὶ ἀγωνίζεται μὲ φιλότιμο νὰ ἀνταποκριθῇ ὅσο καλύτερα μπορεῖ στὶς δεσμεύσεις του.

Αὐτὴ ἡ ὑπευθυνότητα ἀποτελεῖ μὲ τὴν σειρά της γνώρισμα τῆς γνήσιας καὶ αὐθεντικῆς ἀγάπης. Ὅποιος ἀληθινὰ ἀγαπᾷ, ξέρει νὰ θυσιάσεται. Καὶ θυσιάζεται, διότι ἔχει ὑπευθυνότητα καὶ τηρεῖ τὶς δεσμεύσεις του. Ἀντίθετα, ὅποιος δὲν ἀγαπᾷ δὲν μπορεῖ καὶ νὰ θυσιασθῇ. Καὶ δὲν μπορεῖ νὰ θυσιασθῇ, ἐπειδὴ δὲν εἶναι ὑπεύθυνος. Καὶ δὲν εἶναι ὑπεύθυνος, ὅταν δὲν θέλει νὰ δεσμευθῇ.

Πρόκειται γιὰ αὐτὸ ἀκριβῶς πού συμβαίνει σπὴν λεγόμενη «ἐλεύθερη συμβίωση». Αὐτὴν τὴν συμβίωση, πού, σὲ τελικὴ ἀνάλυση, σκοτώνει τὴν ἴδια τὴν ἀγάπην σπὴν γνήσια καὶ αὐθεντικὴ της μορφῇ.

Γιὰτὶ ἄραγε ἡ πολιτεία ἀναλαμβάνει νὰ διευκολύνει τὸν γεμάτο ἀνευθυνότητα ἄνθρωπο, πού ἐπιθυμεῖ νὰ «δραπετεύσῃ» ἀπὸ τὴν συμβίωση, καὶ ὄχι νὰ ὑπερασπισθῇ τὸν ὑπεύθυνο, πού ἐγκαταλείπεται, κάποτε μαζὶ καὶ μὲ τὰ ἀθῶα τέκνα του, χωρὶς ἔλεος; Δὲν εἶναι αὐτὴ πράξις ὑπὲρ τοῦ κακοῦ καὶ ἐναντίον τοῦ ἀγαθοῦ;

Κι αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν καταστροφικὴ καὶ πρὸς τὸ χεῖρον διαδικασία ἔρχεται νὰ τὴν νομιμοποιήσῃ καὶ νὰ τὴν στηρίξῃ ἐπίσημα ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία.

* * *

Νομίζω πὼς τὸ τραγικώτερο λάθος τοῦ νομοθέτη εἶναι ἡ μεταφορὰ τῆς ἀνευθυνότητος ἀπὸ τὴν χώρα τῆς ἀπαξίας στὸ βασίλειο τῶν ἀξιών, καὶ συγχρόνως ἡ ἀπαξίωση τῆς ὑπευθυνότητος.

Αὐτὸ σημαίνει ἀνατροπὴ τῆς φυσικῆς τάξεως, ἀποδιοργάνωση τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, κατάργηση τῶν προδιαγραφῶν, μὲ τις ὁποῖες ἔχει πλάσθῃ ἀπὸ τὸν Δημιουργό του, καὶ διαστρέβλωση τῶν προσωπικῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων. Δὲν πρόκειται ἀπλῶς γιὰ μία λανθασμένη ἐκτίμηση, ἀλλὰ γιὰ καταστροφικὴ ἐπέμβαση στὴ δομὴ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καὶ τῶν σχέσεών του μὲ τὰ ἄλλα πρόσωπα.

Εἶναι ἰδιαίτερα χαρακτηριστικὰ αὐτὰ τὰ ὁποῖα σημειώνονται στὴν ἀπολογητικὴ ἔκθεση τοῦ Συμφώνου: *«**Ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν ἀμφισβήτηση περὶ ἠθικῶς, κοινωνικῶς ἢ νομικῶς ἀποδεκτό, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν σκοπιμότητα γιὰ τὴν θεσμοθέτηση ἐνώσεων μεταξὺ προσώπων τοῦ ἰδίου φύλου, ἡ διαφορετικότητα τῶν καταστάσεων συνηγορεῖ γιὰ τὴν νομοθετικὴ ἀντιμετώπισή τους.***

Εἶναι λοιπὸν παραδεκτὸ ἀπὸ τοὺς ἴδιους τοὺς ἐμπνευστὲς καὶ πρωτεργάτες τοῦ νομοσχεδίου ὅτι μὲ κριτήρια δοκιμασμένα γιὰ αἰῶνες ὑπάρχει σοβαρὴ καὶ καθολικὴ ἀμφισβήτηση τοῦ μορφώματος, ποὺ ἐπιχειρεῖται νὰ καλυφθῇ νομοθετικά.

Καὶ ἐνῶ ἡ τεκμηριωμένη ἀμφισβήτηση παρακάμπτεται χωρὶς καμμία οὐσιαστικὴ ἐπιχειρηματολογία, ἡ ὄλη προσπάθεια ἐπιχειρεῖται νὰ στηριχθῇ στὸ ἐπιπόλαιο καὶ ἀνεδαφικὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἡ Πολιτεία πρέπει πάντα νὰ προσαρμόζεται στὶς τρέχουσες ἀλλαγὲς καὶ ἐξελίξεις καὶ νὰ διαμορφῶνῃ ἀνάλογα τοὺς νόμους καὶ τοὺς κανόνες σὲ κοινωνικὰ ζητήματα, ὅπως αὐτὰ τοῦ γάμου καὶ τῆς συμβίωσης, χωρὶς καμμία διάκριση ἂν πρόκειται γιὰ ἐξέλιξη πρὸς τὸ καλὸ ἢ πρὸς τὸ κακό.

Μὲ βάση τὴ λογικὴ αὐτὴ δὲν θὰ εἶναι καθόλου παράδοξο στὸ μέλλον ἡ πολιτεία νὰ νομιμοποιήσῃ ἀκόμη τὴ βλασφημία, τὴν κλοπὴ καὶ τὸν φόνο.

Στὸ ζήτημα ποὺ μᾶς ἀπασχολεῖ παρατηροῦνται ὄντως ἀλλαγὲς καὶ ἐξελίξεις ἀλλὰ σίγουρα πρὸς τὸ χειρότερο. Μία προσεκτικὴ μελέτη εἶναι πολὺ εὐκόλο νὰ καταδείξῃ, ὅπως καὶ βεβαιώνουν σχετικὲς ἔρευνες, τὴ στενὴ σχέση ποὺ ὑπάρχει ἀνάμεσα στὴ χαλάρωση τῶν οἰκογενειακῶν δεσμῶν καὶ στὰ φαινόμενα τῶν ἀμέτρητων δραμάτων μὲ τὰ ναρκωτικά,

τὰ ἐγκλήματα, τὶς αὐτοκτονίες, τὰ διαζύγια, τὶς καταθλίψεις, τὴ σεξουαλικὴ ἀσυδοσία καὶ τὰ ἀφροδίσια νοσήματα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ἔηντς. Ὡστε, λοιπόν, ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία ἔφθασε σὲ τέτοιο σημεῖο καταπτώσεως, ὥστε, ἀπορρίπτοντας τὰ δοκιμασμένα γιὰ αἰῶνες κριτήρια, νὰ νομιμοποιῇ ἀρνητικὰ καὶ διαλυτικὰ τῆς κοινωνίας φαινόμενα;

Γιὰ τὴν περίπτωση αὐτὴ πιστεύω πὼς δὲν ὑπάρχουν πιὸ ἐκφραστικοὶ καὶ ἐπίκαιροι λόγοι ἀπὸ τοὺς θεόπνευστους ἐκείνους τοῦ προφήτου Ἡσαΐα: *«Οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρὸν, οἱ πθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ φῶς σκότος, οἱ πθέντες τὸ πικρὸν γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρὸν. Οὐαὶ οἱ συνειτοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπιστήμονες»* (εἶ 20-21).

* * *

Πιστεύω ὅτι κανεὶς ἐκέφρων ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι ἡ ἀνευθυνότητα κατατάσσεται στὰ θετικά, στὰ ἀγαθὰ γνωρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅτι τὸ κράτος ἔχει καθῆκον νὰ τὴν εὐνοῇ καὶ νὰ τὴν κατοχυρώνει νομοθετικά.

Πολὺ δὲ περισσότερο ἡ Ἐκκλησία, πού ἀποτελεῖ «σύλλο καὶ ἑδραῖωμα τῆς ἀληθείας» (Α΄ Τιμ. γ΄ 15), δὲν ἔχει τὴ δυνατότητα νὰ κἀν ἐκπτώσεις, νὰ μετατρέπη τὶς ἀπαξίες σὲ ἀξίες καὶ νὰ ἀφήνῃ ἔκθετα τὰ παιδιά της στὴ λαίλαπα τῆς σχετικοκρατίας καὶ τῆς καταστροφικῆς ἰσοπεδώσεως τῶν πάντων.

Γι' αὐτὸ ἦταν κρυστάλλινη, ἀλλὰ καὶ συγχρόνως θαρραλέα, ἡ ἀγιοπνευματικὴ τῆς ὁμολογία, πού ἔγινε μὲ τὸ ἀνακοινωθὲν τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου στὶς 17 Μαρτίου 2008, ἡ ὁποία *«διακηρύσσει τὸν ἀπόλυτο σεβασμὸ καὶ τὴν παραδεδομένη τιμὴ πρὸς τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας τελούμενο ἱερὸ μυστήριον τοῦ Γάμου, τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι ἡ ἀμοιβαία πνευματικὴ συμπλήρωση τῶν συζύγων γιὰ τὴν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ σωτηρία καὶ καρπὸς αὐτοῦ τὰ τέκνα. Ἡ Ἐκκλησία δηλαδὴ δέχεται καὶ εὐλογεῖ τὴν παραδεδομένη τέλεση τοῦ Γάμου κατὰ τὸ Ὁρθόδοξο Τυπικὸ ἐνῶ θεωρεῖ πορνεία κάθε ἄλλη “συζυγικὴ” σχέση ἐκτὸς αὐτοῦ»*.

Ὅσο καὶ ἐὰν στὰ μάτια ἀμυήτων σὲ ζητήματα Ὁρθοδόξου πίστεως καὶ ἥθους ἡ θέση αὐτὴ φαίνεται ἀναχρονιστικὴ καὶ σκληρὴ, εἶναι αὐτὴ ἀκριβῶς πού ἐκφράζει μὲ λιτότητα καὶ σαφήνεια τὴν ἀναλλοίωτη διδασκαλία τῆς Ὁρθοδόξου Ἀληθείας, ὅπως αὐτὴ ἀποκαλύφθηκε ἀπὸ τὸν Ἰησοῦ Χριστό, κηρύχθηκε ἀπὸ τοὺς Ἀποστόλους (Ματθ. εἶ 19· Πράξ. ιε΄ 20· Α΄ Κορ. εἶ 1 κ.ε.· ς΄ 18· Α΄ Θεσ. δ΄ 3), καὶ ἔγινε ἀποδεκτὴ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους ὅλων τῶν αἰῶνων (βλ. σχετικὰ κείμενα τῶν ἁγίων Βασιλείου, ἁγίου Χρυσσο-

στόμου, αγίου Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου κ.ἄ.).

- **Αὐτὴ** τὴ διδασκαλία ποὺ μόνη διασώζει τὴν ἀξία τῆς ὑπευθυνότητας στὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

(*) Περιοδ. «**Λειμωνάριον**» Ἱερᾶς Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης, ἀριθ. 38/ Ἀπρίλιος-Μάϊος 2008, σελ. 5 καὶ 12. Ἐπιμέλ. ἡμετ.